

מאחורי הקלעים של "התרעת השב"כ": הסחת דעת מהכשל המערכתי

21.10.2024 | משה פוזיילוב | written by

הדיווח על התרעת השב"כ מליל ה-7 באוקטובר 2023 נראה כיום כמסווה לידיעה ביטחונית אמיתית. הכתבים שפרסמו את הידיעה, שאינם פרשנים ביטחוניים מנוסים, הציגו תמונה מוטעית המעוררת חשד. ניתוח מעמיק מעלה ספקות לגבי אמינות הפרסום ומניעיו.

התרעה ביטחונית ממשית למלחמה אינה מועברת בהודעה כתובה בשעה 02:58, אלא בנוהל מסודר וברור, הכולל שיחות ישירות בין בכירים בשב"כ, צה"ל והמשטרה. איום חמור היה מפעיל נהלי חירום וכוחות נוספים בשטח. היעדרם של אלה מעיד כי השב"כ לא הבין את חומרת המצב. השב"כ היה שקוע בקונספציה השגויה שהאמינה שחמאס אינו מתכוון למלחמה כוללת. יתרה מזאת, אם השב"כ היה מזהה את המצב כראוי, הוא היה שולח הרבה יותר מצוות טקילה בודד. זוהי עובדה נוספת שמוכיחה שהשב"כ לא הבין את חומרת הבעיה.

המחשבה שהשב"כ הדליף ידיעה כה חלשה מבחינת ההיגיון המבצעי שלה, גם היא מעוררת ספק. להבנתי נראה כי ישנה סבירות גבוהה שהדלפה זו לא יצאה מהשב"כ עצמו, אלא ממשרדו של גורם אחר, אולי מהמשרד הממונה על המשטרה.

אם הידיעה תעורר מחלוקת, היא תתמקד בניצב אמיר כהן ולא בעימות בין השב"כ למשטרה. כהן, שהודח מתפקידו תחת לחץ פוליטי, עשוי להיות המניע להדלפה. הכתבים רמזו על כך באומנם: "כששר הפנים מנהל מאבקים פנימיים, לעיתים כלי המשחק הם לא רק הפוליטיקאים אלא גם גורמי הביטחון".

ייתכן שמאחורי ההדלפה עומדים גורמים פוליטיים המבקשים לפגוע בראש השב"כ רונן בר ובמפקד מחוז דרום של המשטרה. הדבר מדגיש את המורכבות הפוליטית והביטחונית של המצב ואת המניעים האפשריים מאחורי חשיפת המידע.

הדיון בהתרעת השב"כ מסיט את תשומת הלב מהבעיה העמוקה יותר: הכשל המערכתי שקדם למתקפה. צה"ל והשב"כ היו שבויים שנים בתפיסה שגויה, מה שהוביל לכישלון חמור בזיהוי האיום ובמניעת האסון.

במקום להתמקד בהאשמות הדדיות בין המשטרה לשב"כ, עלינו לחקור את הליקויים המבניים והאסטרטגיים שמנעו מכוחות הביטחון לזהות את הסכנה במלואה. הבנת שורשי הכשל חיונית למניעת הישנותו בעתיד ולשיפור המוכנות הביטחונית של ישראל.

פרשת "ההתרעה" משקפת יותר את הנרטיבים המניעים את הפוליטיקה הביטחונית בישראל

מאשר את תוכן האזהרה עצמה. במקום להתמקד במאבקי כוח פנימיים המסיחים את הדעת, יש לתת עדיפות עליונה לניתוח מעמיק של הכשלים המערכתיים שאפשרו את המתקפה. רק הבנה יסודית של אלה תאפשר שיפור אמיתי במוכנות הביטחונית העתידית של ישראל.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 21.10.2024.